

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ О.М. БЕКЕТОВА

КАФЕДРА ТУРИЗМУ І ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ ТА ГОСТИННОСТІ: ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАКТИКИ ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ

МАТЕРІАЛИ

V

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ХАРКІВ 2026

*Рада молодих вчених при Міністерстві освіти і науки України
ВГО «Інноваційний університет»
Управління культури і туризму Харківської обласної державної адміністрації
Харківський обласний туристсько-спортивний союз
Варненський вільний університет (Болгарія)
AGH Науково-технічний університет (Польща)
Varna University of Management (Болгарія)
Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова
ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України»
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
Харківський національний економічний університет імені С. Кузнеця
Київський національний університет технологій та дизайну
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» м. Дніпро, Україна
Львівський торговельно-економічний університет
Державний торговельно-економічний університет
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
Центральноукраїнський національний технічний університет
Одеський національний економічний університет
Львівський національний університет імені Івана Франка
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Луцький національний технічний університет
Криворізький національний університет
Уманський національний університет
Хмельницький національний університет
Полтавський державний аграрний університет
Одеський національний морський університет
Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького
Державний біотехнологічний університет
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Український державний хіміко-технологічний університет
Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Хмельницький національний університет
Національний транспортний університет
Тернопільський національний педагогічний університет імені В. Гнатюка
Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського
Миколаївський національний аграрний університет
Університет імені Альфреда Нобеля
Луганський національний університет імені Тараса Шевченка
Національний транспортний університет
Ізмаїльський державний гуманітарний університет*

«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ ТА ГОСТИННОСТІ: ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАКТИКИ ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ»

**МАТЕРІАЛИ
У МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

Харків 2026

«Сучасні тенденції розвитку індустрії туризму та гостинності: Європейські практики та українські реалії»: матеріали V міжнародної науково-практичної конференції, м. Харків / колектив авторів; Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова, 2026. – 605 с.

Доповіді науково-практичної конференції містять результати досліджень стосовно теоретичних, методичних та практичних підходів щодо розвитку міжнародного та внутрішнього туризму; розвитку гостинності та інфраструктури дестинацій; економіки, менеджменту та маркетингу підприємств індустрії туризму і гостинності; розвитку інновацій, інформаційних та digital-технологій в індустрії туризму і гостинності; організації екскурсійного обслуговування в дестинаціях. Призначено для наукових, науково-педагогічних працівників, фахівців з туризму та економіки, студентів, аспірантів

Роботи друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, яку надано в рукописах, а також коректність цитованості матеріалу, і залишає за собою право не розподіляти поглядів деяких авторів на питання, що розглянуто на конференції.

Організаційний комітет:

Голова оргкомітету – Білецький І.В., ректор ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, д-р екон. наук, професор

Заступники голови: Сухонос М.К., проректор з наукової роботи ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, д-р техн. наук, професор

Телюра Н.А., начальник науково-дослідної частини ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, канд. техн. наук, доцент;

Члени організаційного комітету:

Дорошенко Г.О., д-р екон. наук, професор, директор ННІ ЕіМ ХНУМГ ім. О.М. Бекетова;
Писарева І.В., завідувачка кафедри Туризму і готельного господарства, канд. екон. наук, доцент;

Dimitrina Kamenova, Professor, PhD (VUM, Barna, Bulgaria);

Giuseppe T. Cirella, Professor, PhD, Director and Head of Research Polo Centre of Sustainability;

Угоднікова О.І., завідувачка кафедри обліку і аудиту ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, голова Первинної профспілкової організації студентів ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, голова ГО «Надихай», член Центрального комітету Профспілки працівників освіти і науки України; канд. екон. наук, доцент;

Богдан Н.М., д-р екон. наук, професор кафедри Туризму і готельного господарства ХНУМГ ім. О.М. Бекетова;

Оболенцева Л.В., д-р екон. наук, професор кафедри Туризму і готельного господарства ХНУМГ ім. О.М. Бекетова;

Свідло К.В., д-р техн. наук, професор кафедри Туризму і готельного господарства ХНУМГ ім. О.М. Бекетова;

Покоłodна М.М., канд. екон. наук, доцент кафедри Туризму і готельного господарства ХНУМГ ім. О.М. Бекетова;

Секретар оргкомітету:

Давидов Є.О., асистент кафедри Туризму і готельного господарства ХНУМГ ім. О.М. Бекетова.

3. 12 Сироварень Закарпаття. *Офіційний сайт* ТОВ «Відвідай». 2026.
URL: <https://vidviday.ua/blog/12-syrovaren-zakarpattya/> (дата звернення: 02.06.2026).

4. Стандарти та екомаркування в агротуризмі. Спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні. *Офіційний сайт*.
URL: <http://www.greentour.com.ua> (дата звернення: 02.06.2026).

УДК 338.48:330.34(477)

Крамаренко Д.П.

канд. техн. наук, доцент,

доцент кафедри готельного, ресторанного бізнесу і крафтових технологій

Малютіна А.І.

здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Гіренко Н.І.

канд. техн. наук, доцент,

доцент кафедри професійної освіти, ресторанного і туристичного бізнесу

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

ТУРИСТИЧНА ГАЛУЗЬ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Туризм є одним із найдинамічніших секторів світової економіки, що не виявляє ознак системного спаду. За оцінками експертів, дохід від одного середньостатистичного іноземного туриста еквівалентний видобутку приблизно 15 тонн нафти. На відміну від видобутку сировини, яке виснажує невідновлювані природні ресурси, туристична галузь функціонує на основі відновлюваного потенціалу – культурної спадщини, природного середовища та людського капіталу. Таким чином, тоді як орієнтація на сировинний експорт є економічно безперспективною, розвиток туризму являє собою довгострокову стратегію сталого економічного зростання.

Туризм здійснює три ключові позитивні впливи на національну економіку: по-перше, забезпечує приплив іноземної валюти та позитивно впливає на платіжний баланс і загальний обсяг експортних надходжень; по-друге, сприяє підвищенню рівня зайнятості населення – за оцінками Всесвітньої ради з подорожей і туризму (WTTC), на кожне робоче місце у туристичній галузі припадає від 5 до 9 робочих місць у суміжних секторах економіки; по-третє, стимулює розвиток транспортної, комунікаційної та сервісної інфраструктури країни.

Наразі одним із головних чинників, що гальмують розвиток туризму в Україні, є російська збройна агресія та активні військові дії. За оцінкою ЮНЕСКО, станом на початок 2024 року сукупний збиток, завданий культурній

спадщині та туристичній галузі країни, сягнув 3,5 млрд дол. США, а загальний обсяг коштів, необхідних для відновлення протягом наступного десятиліття, оцінюється не менш ніж у 9 млрд дол. [1]. Надходження державного бюджету від туристичної галузі лише впродовж 2022 року скоротилися приблизно на 30 % порівняно з довоєнним рівнем, а обсяг міжнародного в'їзного туризму, за попередніми даними, впав на 85–90 % від показників 2019 року [2].

Окремої уваги заслуговує питання структурного дисбалансу туристичного ринку – більшість туристичних агентств орієнтовані виключно на організацію виїзного туризму, тоді як в'їзний та внутрішній туристичні потоки залишаються недостатньо розвиненими. Це негативно позначається на надходженнях до державного бюджету [3].

Домінування виїзного туризму є радше наслідком, ніж причиною, системних проблем галузі: відсутність розвиненої туристичної інфраструктури позбавляє туристичні компанії можливості повноцінно організувати маршрути до внутрішніх пам'яток і рекреаційних об'єктів.

Для створення та розвитку конкурентоспроможної туристичної галузі на засадах поетапного зростання необхідно вирішити такі ключові завдання:

- розбудова національної туристичної інфраструктури відповідно до міжнародних стандартів якості та безпеки;

- формування конкурентоспроможного ринку туристичних послуг із пріоритетом розвитку внутрішнього та в'їзного туризму;

- налагодження ефективної координації між органами місцевого самоврядування та суб'єктами приватного підприємництва з метою залучення інвестицій;

- цілеспрямований розвиток лікувального, курортного, етнографічного та екологічного туризму;

- залучення приватного капіталу до збереження та освоєння природних і культурно-історичних ресурсів регіонів.

Туризм є однією з найбільш стійких та соціально значущих галузей світової економіки, що функціонує на відновлюваних ресурсах і забезпечує комплексний позитивний вплив на платіжний баланс, зайнятість та розвиток інфраструктури країни. Для України, незважаючи на глибоку кризу галузі, спричинену повномасштабною збройною агресією Росії, туризм зберігає значний відновлювальний потенціал. Системне вирішення завдань із розбудови інфраструктури, залучення інвестицій, розвитку внутрішнього та в'їзного туризму й забезпечення безпеки дозволить Україні сформувати конкурентоспроможну туристичну галузь, яка стане повноцінним чинником відновлення національної економіки у повоєнний період.

Список літератури:

1. UNESCO. Ukraine: UNESCO estimates the damage to culture and tourism after 2 years of war at \$3.5 billion. URL: <https://bit.ly/4t0ggT5> (дата звернення 04.04.2026)

2. Державне агентство розвитку туризму України. Туризм у часи війни: які регіони України показують зростання. URL: <https://bit.ly/4czJyRB> (дата звернення 04.04.2026).

3. Салтанов Д., Крамаренко Д., Гіренко Н. Діловий туризм, як інструмент для підтримки міжнародних зв'язків. *Сучасна наука та освіта: стан, проблеми, перспективи*: матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 20-21 березня 2025 року). Полтава : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2025. С. 245-246.

УДК 338.48:502.131.1:332.1

Крамаренко Д. П.

канд. техн. наук, доцент,
доцент кафедри готельного, ресторанного бізнесу і крафтових технологій

Гіренко Н. І.

канд. техн. наук, доцент,
доцент кафедри професійної освіти, ресторанного і туристичного бізнесу
Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

Міщерюк А. С.

здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ ЯК ЧИННИК СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ГРОМАД УКРАЇНИ

В Україні сталий розвиток сільських територій є одним із пріоритетних напрямів державної політики, спрямованої на забезпечення соціально-економічної збалансованості, підвищення якості життя населення та зменшення нерівності у регіональному розвитку.

Ця концепція передбачає модернізацію сільської інфраструктури, підвищення доходів сільського населення, покращення доступу до соціальних послуг, зміцнення системи місцевого самоврядування та диверсифікацію сільськогосподарського виробництва. Серед ключових завдань – створення робочих місць у сільській місцевості, утримання молоді на селі та збалансування міграційних процесів.

У контексті вирішення зазначених завдань розвиток зеленого туризму розглядається як один із найефективніших інструментів досягнення сталого розвитку сільських територій. Зелений туризм постає однією з найперспективніших форм альтернативного відпочинку. Він забезпечує безпосередній контакт туристів із природним середовищем, сільським побутом і локальною культурою, а також створює умови для активізації економічної діяльності сільських громад [1].

Сталий розвиток туризму визначається як «галузь, що задовольняє

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ ТУРИНДУСТРІЇ ДО УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ ТА НАПРЯМИ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Dimitrina Kamenova, Tomasz Zieliński, Nataliia Bogdan ANALYSIS OF FOREIGN EXPERIENCE IN THE POST-WAR RECOVERY OF THE HOTEL INDUSTRY AND ITS ADAPTATION TO UKRAINIAN CONDITIONS.....	4
Cherevychna N.I. CURRENT STATE AND PROSPECTS OF BUSINESS TOURISM DEVELOPMENT IN UKRAINE.....	7
Oleksandr Osovets TOURISM AS A DRIVER OF REGIONAL ECONOMY IN THE PERIOD OF POST-CRISIS RECOVERY.....	9
Масловська А.В., Антонюк К.Г. ТРАНСФОРМАЦІЯ ВНУТРІШНЬОГО ТУРИЗМУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	12
Дуб В.В, Іллющенко Н.І. ПЕРСПЕКТИВА РОЗБУДОВИ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ КІРОВОГРАДЩИНИ З УРАХУВАННЯМ РЕАЛІЙ ВІЙНИ.....	15
Влащенко Н.М. СУЧАСНІ ВИКЛИКИ, ТЕНДЕНЦІЇ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	17
Михайлюк О.Л. ОСОБЛИВОСТІ ПРИСТОСУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ ДО УМОВ ВОЄННОГО ЧАСУ.....	19
Радіонова О.М. СУЧАСНІ SKILLING-СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПЕРСОНАЛУ ЯК ІНСТРУМЕНТ АДАПТАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИЗМУ ТА ГОСТИННОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	23
Снігур К.В., Кальний Є.І. КРИЗОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У СФЕРІ ГОСТИННОСТІ: СТРАТЕГІЇ ВИЖИВАННЯ, АДАПТАЦІЇ ТА РЕЛОКАЦІЇ ТУРИСТИЧНИХ КОМПАНІЙ.....	27
Кожухівська Р.Б., Чуб М.В. РОЗВИТОК ВНУТРІШНЬОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	29
Козлова А.О. ТЕХНОЛОГІЯ ГОТЕЛЬНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ТРАНСФОРМАЦІЯ СЕРВІСНИХ ПРОЦЕСІВ.....	32
Черевична Н.І. ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОВЛЕННЯ ПОСЛУГ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	35
Сегеда І.В. АДАПТИВНА МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО РИНКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	39
Корогодова О.О. ТРАНСФОРМАЦІЯ ФАКТОРІВ МАКРОСЕРЕДОВИЩА РЕКРЕАЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ....	41
Гриндій О.С. СПЕЦИФІКА ФУНКЦІОНУВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ВОЄННОГО КОНФЛІКТУ.....	43
Лисяк Є.А., Тютюнник Ю. М. НАПРЯМИ РОБОТИ МУЗЕЇВ У СФЕРІ ТУРИЗМУ І РЕКРЕАЦІЇ.....	46

Антонюк К.Г., Процюк А.Л. КУЛЬТУРА ОБСЛУГОВУВАННЯ ЯК ОСНОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЗАКЛАДІВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА.....	487
Солосіч О.С., Танас Х.В. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ВЗАЄМЗВ'ЯЗКУ ПСИХОЛОГІЇ СПОЖИВАЧА ТА МОДЕЛЕЙ СЕРВІСУ В СФЕРІ ТУРИЗМУ.....	490
Смирнова Т.А., Шебанова М.О. ПСИХОЛОГІЯ «SLOW TRAVEL» ТА MINDFUL-ТУРИЗМУ: ЯК УСВІДОМЛЕНІСТЬ ЗМІНЮЄ ПОВЕДІНКУ МАНДРІВНИКА.....	492
Антонюк К.Г., Шпинь В.А. ГОСТИННІСТЬ ЯК ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ОБСЛУГОВУВАННЯ ТУРИСТІВ.....	495

СЕКЦІЯ 7.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Крамаренко Д.П., Гіренко Н.І., Барабаш К.Р. ГІРСЬКИЙ ТУРИЗМ ЯК РІЗНОВИД СПОРТИВНОГО ТУРИЗМУ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ.....	498
Волкова І.І. РОЗВИТОК САНАТОРНО-КУРОРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....	500
Тищук І.В., Гусар А.А. ТУРИСТИЧНИЙ ЗБІР ЯК ІНДИКАТОР РОЗВИТКУ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ.....	504
Кожухівська Р.Б. СІЛЬСЬКИЙ ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОГО ТУРИЗМУ.....	506
Крамаренко Д.П., Малютіна А.І., Гіренко Н.І. ТУРИСТИЧНА ГАЛУЗЬ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	508
Крамаренко Д.П., Гіренко Н.І., Міщерюк А.С. ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ ЯК ЧИННИК СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ГРОМАД УКРАЇНИ.....	510
Осадчий М.Л. РОЗВИТОК ВНУТРІШНЬОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ ЧЕРЕЗ УДОСКОНАЛЕННЯ ТРАНСПОРТНОЇ ДОСТУПНОСТІ РЕГІОНІВ.....	513
Тимофєєва Т.В., Зігунова І.С. Панов О.В. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	516
Писарева І.В. МІСЬКИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ: ПАРТНЕРСТВО В УМОВАХ ВІДНОВЛЕННЯ.....	520
Погасій С.О. СУЧАСНИЙ ПІДХІД ДО ВИЗНАЧЕННЯ ОБСЯГІВ ВНУТРІШНІХ ТУРИСТСЬКИХ ПОТОКІВ.....	523
Серенко А.А., Романова В.О., Баджелідзе Е.В. ФОРМУВАННЯ ВИННОЇ КУЛЬТУРИ ЯК ДРАЙВЕРА РОЗВИТКУ ГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	526
Серенко А.А., Вітряк О.П., Поповська К.С. РОЛЬ КРАФТОВОГО ВИРОБНИЦТВА У ФОРМУВАННІ СТАЛОГО ТУРИСТИЧНОГО ПРОДУКТУ.....	528